

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. május

IV. évfolyam, 5. szám

Bemutakozás

Hírlevelünk - a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal [Miskolci Irodájának](#) munkatársai és a Herman Ottó Tudományos Egyesület tagjai szerkesztésében - Észak-Magyarország megyéi műemléki- és kulturális eseményeinek bemutatására törekszik. Rövid információkat, híreket közlünk régiókról és mindarról, ami az Önök érdeklődésére számot tarthat. Megjelenése minden hónap második felében várható.

Természetesen kérdéseiket, témafelvetéseiket örömmel várjuk az alábbi e-mail címekre:

h.o.t.e.@freemail.hu

hil.di@freemail.hu (Hajdú Ildikó)

Ugyanezen címeken Ön és ismerősei bármikor fel- vagy bánatunkra akár le is jelentkezhetnek hírlevelünkről.

Megrendelése ingyenes, kérjük adja tovább hírét ismerőseinek.

A TARTALOMBÓL...

A hónap műemléke - lehetne

Gyöngyös-Mátrafüred, Bene-vár

Interjú

Műemlékvédő templomújítás Alacskán

Hírek

„Andrássy” Kulturális Utat hoznak létre a szlovák-magyar határ mentén

Kulturális Örökség Napjai felhívás

6. harangtörténeti ankét

Együtt fényesebbek – aranypénzek időszak kiállítása Kassán

Újra megnyitotta kapuit Gyöngyösön az Orczy-kastélyban a Mátra Múzeum

Népi építmények karbantartása, felújítása - internetes szaktanácsadás a Skanzenban

Mecenzeri szerárak

Aktuális pályázatok

Vándoriskola-felvételi 2007

Megjelentek a regionális turisztikai pályázatok

Könyvajánló

Vallomások – Architectura – Ferencz István

Impresszum

A HÓNAP MŰEMLEKE - LEHETNE

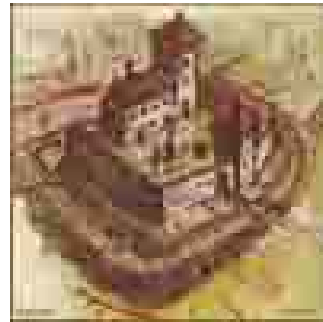
Gyöngyös-Mátrafüred, Bene-vár

Műemlék – lehetne? Még nem műemlék a Bene-vár? Hát nem! Ma már szerencsére kevés olyan fennálló középkori épület létezik a mai Magyarország területén, amely nem áll „hivatalos” műemléki védelem alatt.

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

Egyik ilyen „utolsó mohikán” a Mátra kedvelt üdülőhelyének közvetlen közelében álló erősség maradványa. Pedig sorsa sok tekintetben összehasonlíthatatlanul jobban alakult, mint több rom-társáé. Helye ismert, gondozott, múltját modern régészeti kutatás – Szabó János József egri régész ásatása – tisztázta, megvalósult a falak részleges helyreállítása is... Legutóbb Koller Beáta közölt róla cikket Bene vára a Mátrában címmel a Várak, kastélyok, templomok 2007. évi 2. számában. A védettség eddig valahogy mégis elmaradt... Azok után, hogy az ásató régész – szelíd erőszakkal, ámde folyamatosan – bujtogatta a „hivatalosokat”, végre belevágtunk. Apropos? – kérdezhetnénk. Miért, ha eddig nem? Van persze az is. Az épp ezen erősségről nevét kölcsönző magyar várkutató egyesület (www.castrumbene.hu) idei – tizennyolcadik – kőszegi vándorgyűlésén jelentettük be: elindítjuk a védési eljárást. Az egyesület két év múlva, fennállásának huszadik évfordulóján, 1989 után másodszer, ismét Mátrafüreden tervezi megtartani éves konferenciáját. Hátha-hátha a minisztériumi „malmok őrlése” 2009-re „kipörgi” a mára kelet-európai várkutatók között fogalomként vált Castrum Bene egyedi műemléki védelmét is...

A Bene-vár történetét a www.varak.hu nyomán közöljük. (Az ásatási alaprajz ill. König Frigyes rekonstrukciós rajza is e helyről származik.)

A honfoglaláskor Árpád egyik vezérének Edömérnek a Mátra erdejében nagy földet adott, kinek unokája Bene vitéz lehetett az első birtokosa annak a nagy kiterjedésű pogányvárnak, melyet róla Benevárnak neveztek. A tatárjárás során elpusztult várat 1243-1250 között Csobánka comes építette újjá és tette a nemzetség székhelyévé. A birtokot később két fia János comes és Péter között úgy osztotta fel, hogy János kapta Gyöngyöst tartozékaival, így Péter Visontát a hozzá tartozó birtokrészrel. Jánosnak három fia volt, László, Sámuel és I. Dávid. László mester 1298 július 31-én fegyvereseivel Kakaton- valószínű a Kenederes és a Kunhegyes közötti Kakaton- Rafain bánnak, Debrecen urának jobbágyaira támadt, akik közül hármat megölt, hatot megsebesített és mintegy 200 márká zsákmányt szerzett. Ezért a tettéért 1300 január 15-én III. Endre király által is jóváhagyott alországbírói ítélettel fej és jószágvesztésre ítélték. Az ítélet végrehajtására azonban a királynak megfelelő ereje nem volt, így a család 1301-ben az egri káptalan előtt Gyöngyöst, Bene helységet és Bene várat akadálytalanul oszthatta fel egymás között, úgy hogy a vár közös költségen maradt. László 1304-ben büntetlenül halt meg, birtokait Sámuel ragadta kezébe. Károly Róbert király 1322-ben azonban javainak egyharmadát elfoglalta, a megmaradt részt pedig Sámuel gyermekeinek hagyta. I. Dávid Csák Mátéhoz csatlakozott és 1312-ben részt vett a rozgonyi csatában, ahol életét veszthette, mert többé már nem említik. A Csobánkák sorsát véglegesen az 1327. május 21-én kiadott királyi oklevél döntötte el, melyben a családot minden vagyonától megfosztották és összes birtokaikat, köztük Bene várat is a Kacsics nembeli Farkas fia Tamás a Széchenyi család őse kapta. Tamásnak két fia volt Miklós, kit Kónya bánnak is neveztek, és Mihály. Valószínű, közösen bírták a várat még 1394-ben is. Az 1411-ben megtartott osztálykor a Kónya fiak és unokák, így Simon, ki egykor királyi főajtónállómester és László, néhai Frank vajdának fia osztozkodtak, de a vár továbbra is közös maradt. 1424-ben Zsigmond királyé, aki 1430-ban Borbála királynénak, majd 1438-ban Albert király a Rozgonyiaknak adományozta. Bene várat valószínű, hogy a szomszédos Pata várában

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

meghúzódo huszíták rombolták le, mert 1497-ben már elhagyott várhelyként "locus castris in territorio possessionis Bene" mint a Kanizsai család birtokát említik.

(-k I-)

INTERJÚ

Műemlékvédő templomújítás Alacskán

Barnóczki Anita

„MŰEMLEKVÉDELEMÉRT FORSTER GYULA-EMLEKÉREMBEN RÉSZESŰL BIHARI RICHÁRD az alacskai református gyülekezet lelkésze, aki több éve lépésről-lépésre haladva óvja és állítja helyre templomukat. A Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik legszegényebb területén álló templom felújításához pályázatok segítségével teremtette elő az anyagi forrásokat. A gyülekezet lelki gondozásán túl azon fáradozik, hogy az emberekben kialakítsa az értékteremtő gondolkodást, mely azon alapszik, hogy ismerjék meg múltjukat, őrizzék meg a múlt örökségét, mert ezen múlik a gyülekezet és a település hosszú távú fennmaradása. A helyreállítás során személyes közreműködésével sikerült elérnie, hogy az időben elhúzódo építési folyamat alatt is egységes megjelenésű maradjon a templom. Munkája során együttműködik a KÖH szakembereivel, elfogadja tanácsaikat és elfogadhatja állásfoglalásaikat a gyülekezettel is.”

Hogyan „jött” az elismerés? Elkészült a templom, és aztán kaptál egy levelet a fenti laudációval, és átvetted az érmet?

Kilenc éve dolgozunk a templomon, és bár nincs még minden készen, a nagy volumenű munkák elkészültek. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal miskolci irodája terjesztett föl a kitüntetésre, tudtomon kívül. Én egy levelet kaptam, hogy két hét múlva jelenjek meg Budapesten.

Milyen állapotban volt a felújítás megkezdése előtt a templom?

A homlokzat felújítása '77-ben készült el, azóta külsőleg nem volt javítva. Palatető fedte, amely több helyen már lyukas volt, mivel 1930-ból származott. A toronysisakot is ez a pala fedte. A járólap piros-fekete, szintén harmincas évekbeli, a padok alatt homok, minden pad a falak felé be volt süllyedve, és minden fekete volt. A mennyezet is meg volt rogyganva. Igazán akkor rémültem meg a templom állapota miatt, amikor az idősek beszámolóiból megtudtam, hogy a harmincas években volt az utolsó nagyobb volumenű felújítás. 1930-ban még volt egy árpádkori apszisa, amit a gyermekek használtak az istentiszteletek alkalmával – és mivel ez kiesik a hajón kívül, nem viselkedtek a helyhez méltóan. Romos állapotban is volt, ezért egyszerűen lefalazták. Szinte hihetetlen azzal szembesülni, hogy mire képes az emberi hozzá nem értés. Ekkor döntöttem úgy, hogy jöjjenek szakemberek, és ők mondják meg, hogy hogyan dolgozzunk, mihez fogjunk, ne én találjam ki, hiszen lelkészként nem ezt tanultam. Így kerestem meg a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt. Ők ajánlottak tervezőt, aki felügyeli is az összes munkálatot. Minden egyes lépést az ő útmutatásuk alapján végeztünk el. Ennek az eredménye az, ami most látható.

Nem nehéz együttműködni? Nem sokkal drágább így a felújítás?

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

Nem. Az igaz, hogy a felhasznált anyagok és módszerek nem a legolcsóbbak, de az egész szemlélet kérdése. Ez örökségünk, nem csupán egy műemlék. Óvni kell, és úgy megőrizni, ahogyan az volt.

Bocsánat a profán kérdésért, de nem lenne egyszerűbb az ennyire rossz állapotú templomok helyett építeni egy praktikusán kicsi, kényelmes, jól fűthető újat?

Ha bejössz a templomba, meglátod a választ. Fűthető: padlófűtésünk és padfűtésünk is van; kényelmes, tiszta és modern. Minden eszköz be van építve, amire szükségünk lehet egy templomban. Mindenünk adott. Ezt a célt tűztük is ki magunk elé: legyen modern, de örökség is. A padok például változó szélességűek voltak, egymástól eltérő távolságra, mivel a családok maguknak készítették a padjaikat. Ha beült valaki vagy alig fért el, vagy olyan távolságra volt a másik padtól, hogy szinte nem érte el az énekeskönyvet. Most minden levegős, mindenki elfér, és a padok a falaktól is messzebb vannak. A régieket sem dobtuk ki persze, még akkor sem, ha sokkal egyszerűbb lett volna. Oldalaik az új padokat díszítik, így továbbra is „köztünk vannak” az őseink. Lehet egy templom egyszerre műemlék és egyszerre komfortos.

Mindez nem lebetett olcsó.

Több mint 40 millió forintot költöttünk el kilenc év alatt, tehát nem egyszerre. Az összeg nagy részét különféle pályázatokon nyertük, és kb. 5 millió forint támogatást kaptunk a Kerülettől. Ehhez járul még a gyülekezeti adakozás, amely kapcsán ki kell emelnem, hogy az ország egyik legszegényebb vidéke a miénk, mégis adakoztak a gyülekezeti tagok, illetve nagyon sok munkával járultak hozzá a felújításhoz.

Sajátjuknak érzik tehát a gyülekezeti tagok a felújított templomot?

Nehéz kérdés. Először persze mindenki félt a változástól, de nem hiszem, hogy most már „elcserélnék”. Ez megint csak módszer és szemlélet kérdése. Egy példát hadd mondjak erre. A templom falát 120 cm magas betonperem vette körül. Ez egy hatalmas betontömeg volt, ami nem ereszti át a vizet. Ezt a betonperemet le kellett bontanunk, mert ezt javasolták. A masszív beton lebontása elsőre félelmetes gondolat volt: „akár a templom is összedőlhet”. Ezt lassan fogadtuk el és értettük meg. Ma már másképp beszélnek erről a presbitériummal, gyülekezettel. Ma már tudom, hogy milyen fontos az, hogy a gyülekezet jó példát lásson, és abból alakuljon ki a vágy, hogy „így kellene nálunk is”. Az orgonát például már így fogjuk készíteni. A terv már elkészült, válaszként arra az igényre, amelyet a gyülekezeti tagok maguk fogalmaztak meg. Elmentünk együtt megnézni más gyülekezetek templomát, hallottunk új orgonát, és úgy fogalmazódott meg, hogy jó lenne nekünk is egy... A terv tehát már készen is van, és ez azért fontos, mert bármikor adódik egy pályázati lehetőség, mi már felkészültek vagyunk. Ugyanez igaz a templom kerítésére, a műemléki kertészeti tervekre és a templom mellett építendő mellékhelyiségekre. Hosszú időre kell tehát előre tervezni. Még egyszer hangsúlyozom: egészen más így, hogy a gyülekezetben fogalmazódnak meg az igények. Ez a tapasztalat más gyülekezetek számára is hasznos lehet, érdemes tehát körülnézni más templomokban.

Mi volt a legnehezebb a hosszú munka során?

Az emberi tényezők. Ennél a felújításnál ugyanis nagyon sok szakember munkáját kellett összehangolni, és természetesen bárhova bekerülhet egy-egy nehezebb típus. Ehhez kapcsolódik az a tény, hogy a pályázatok nagyon szoros ütemezést szabnak meg, tehát nemcsak szépek kell lenni az elkészült munkának, vagy örökségvédelmi szempontoknak kell megfelelni, de nagyon szigorú határidőket is kell tartani. Ezt nemcsak nekünk kell megtanulnunk, hanem a szakembereknek is. Ez egy külön kihívás. Egy restaurátor például inkább művész, mint pénzügyi szakember, mint ahogy egy lelkész sem az. De jelentős segítséget jelentett, hogy a pályázatírásban és az elszámolásokban szakember segített. A különféle szempontokat tehát össze kellett hangolni.

És mi volt a legszebb?

Ahogy kinéz az egész és az, ahogy megfigyelhettem, hogy hogyan terjed el az örökséget védő szemléletmód. Hadd mondjak egy példát. A mennyezeten kb. nyolc méter magasságban fehér lécek futnak körbe. Ezeket a léceket újonnan el kellett készíttetnünk a restaurálás során. Az asztalosunknak volt ahhoz gépe, hogy ezt elkészítse, de nem az eredetivel tökéletesen egyező módon: a lécben futó kis „mélyedés” néhány milliméterrel eltért az eredetitől. Az asztalos inkább várt a szegélylécek legyártásával – bár ismétlem, ez néhány milliméter jelent nyolc méter magasan –, mert velem is meg akarta beszélni, mert már érzi, hogy mennyire fontos, hogy minden a legtökéletesebb legyen, hiába háromszor akkora munka.

A gyülekezetre hogyan hatott ez a hosszú építkezés?

Kilenc éve dolgozunk folyamatosan. Sosem láttuk előre, hogy mit fogunk csinálni az adott munka elvégzése után, hiszen nem volt olyan pályázat, amelyből egyszerre az egészet felújíthattuk volna. Folyamatában kell látni tehát. Másképp hatott volna a gyülekezetre, ha mindez egy év alatt megtörténik. De már él köztünk az a bizalom, hogy jó lesz mindez, és jó irányba haladunk....

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

Összefoglalásként még el kell mondanom, hogy úgy érzem, ezt a díjat, ezt az elismerést nem egyedül kaptam. Inkább egy közösségnek szól, s valahogyan elismerése ez a többi lelkipásztor munkájának is, akik ugyanígy fáradoznak és igyekeznek...

***

(Az itt közölt írás eredetileg a Sárospataki Református Lapok legutóbbi számában jelent meg. Az interjúban elhangzott gondolatok fontossága, példamutató volta miatt fontosnak tartottuk újra közreadni a cikket annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb olvasóközönséghez eljuthasson. E helyen is szeretnénk köszönetünket kifejezni a Sárospataki Református Lapok (SRL) újraközlést lehetővé tevő Szerkesztőségének illetve a szerző Barnóczki Anitának – nagylelkű segítségükért. Ismerje meg a SRL-t a következő webcímen! <http://www.tirek.hu/index.php?m=srl&a=srlList> A Szerk.)

HÍREK, PROGRAMOK

"Andrássy" Kulturális Utat hoznak létre a szlovák-magyar határ mentén

Az "Andrássy Kulturális Út létrehozása a szlovák-magyar határ mentén" című projekttel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat több mint 41 ezer eurót nyert az Interreg IIIA Magyarország-Szlovákia-Ukrajna program keretében 2005-ben. A projekt célja a magyar-szlovák területek Andrássy-kastélyainak és -emlékhelyeinek kulturális-turisztikai együttműködése.

Az "Andrássy Kulturális Út létrehozása a szlovák-magyar határ mentén" című projektet a következő szükségletek és a rendkívül kedvező adottságok együttese hívta életre: a határ menti térség több jelentős turisztikai vonzerővel bír, melyek részben vagy egészben kihasználatlanok. Az Andrássy-kastélyokat mint egy történelmi családhoz köthető turisztikai vonzerőket összekötő kulturális-turisztikai útvonal még nem létezik a térségben. A határ két oldalán fekvő turisztikai látványosságok kevésbé ismertek. Hiányzik a jól irányított, átfogó, koncepcionális turisztikai fejlesztés és arculatteremtés. A határ menti régióban található Andrássy-kastélyokkal való együttműködés a természeti értékekre és az épített kulturális örökség egyedülálló összhangjára épít. A partnerek bevonásával elkészítenek egy megvalósíthatósági tanulmányt, kidolgozzák az "Andrássy" Kulturális Út útvonaltervét, és komplex turisztikai programcsomagként kínálva az egyes turisztikai látványosságokat, rendszerbe integrálják azokat. Összekötik a határtérség Andrássy-kastélyait, ami közvetlen és egyértelmű határon átnyúló hatást eredményez. A későbbiekben bevonják az érintett önkormányzatokat, kulturális intézményeket és turisztikai szervezeteket is.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat által megvalósított projekt lehetőséget kínál a fenntartható, környezettudatos, koncepcionális turizmusfejlesztés elterjedésére, a kiaknázatlan értékek felismerésére és azok megfelelő használatára, ezáltal a térség vonzerejének növekedésére. A projekt megvalósulása munkahelyeket teremt, illetve megakadályozza számos munkahely megszüntetését, így hozzájárul a lakosság életkörülményeinek javulásához, valamint a határ menti térség társadalmi integrációjához. Az együttműködés eredményeként fenntartható, határon átnyúló kapcsolatok jönnek létre, illetve erősödnek meg.

Részvevők:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat - kapcsolattartó: Fintor Livia;

Tiszadob Nagyközség Önkormányzata;

Monok, Kossuth Lajos Általános Iskola;

Szlovák Nemzeti Múzeum - Betléri Andrássy Várkastély;

Szlovák Nemzeti Múzeum - Krasznahorka, Andrássy-vár és Mauzóleum;

Kassa Megyei Önkormányzat - Tóketerebes, Andrássy-kastély és Mauzóleum

A projekt megvalósulásának időpontja: 2006. szeptember 1. - 2007. november 30.

(Forrás: www.kulturpont.hu)

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél
2007. március

Kulturális Örökség Napjai

FELHÍVÁS ÉRDEKES ÉPÜLETEK MEGNYITÁSÁRA

Idén is sor kerül az Európa-szerte népszerű

Kulturális Örökség Napjai

hétvégére, melynek időpontja:

2007. szeptember 15-16.

szombat-vasárnap

Központi témaként **HAZA ÉS HALADÁS** címmel a reformkor és a klasszicizmus építészetére szeretnénk ráirányítani a figyelmet, de MINDEN MÁS HELYSZÍN csatlakozását szívesen vesszük.

Kiemelt nemzeti évfordulókhoz csatlakozási lehetőségek 2007-ben: Batthyány Lajos, Kodály Zoltán, Esterházy János, Árpád-házi Szent Erzsébet stb.

Amennyiben nem ismeri a Kulturális Örökség Napjai című rendezvény, a bővebb tájékoztatót és a jelentkezési lapot hírlevelünk szerkesztői kérésére eljuttatják Önhöz, de tájékozódhat a www.oroksegnapok.hu honlapról is!

---

6. harangtörténeti ankét

Az Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma (ÖM) és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) szervezésében idén is sor kerül a hegyománys harangtörténeti ankétra.

P R O G R A M

2007. június 7. csütörtök

10.00–11.30 **Fakultatív program.** Az Országos Műszaki Múzeum **Tanulmánytárának** megtekintése vezetéssel. Találkozás a helyszínen, XI. ker. Kaposvár u. 13-17., megközelíthető a 3-as busszal, a Móricz Zs. körtértől a 2. megálló)

11.00–16.00 Regisztráció a KÖH-ben (Budapest, I. ker., Budai vár, Táncsics M. u. 1.)

13.00 **A 6. harangtörténeti ankét megnyitója a KÖH-ben**

Kóczyánné dr. Szentpéteri Erzsébet, az OMM főigazgatója és
dr. Varga Kálmán, a KÖH elnöke köszönti a megjelenteket

13.20 **A Középkori harangöntések ásatási nyomai c. régészeti poszterkiállítást** megnyitja dr.
Feld István, az ELTE Régészettudományi Intézet egy. docense

Kiállítók:

Dr. Benkő Elek, MTA Régészeti Intézet: A honfoglalás előtti harangöntés nyomai Zalavárott

Dr. Vályi Katalin, Móra Ferenc Múzeum: Harangöntő gödör feltárása Pusztaszeren

Dr. Horváth István, Balassa Bálint Múzeum: Árpád-kori harangöntés nyomai az esztergomi
vasútállomás területén

Szöke Mátyás, MNM Mátyás Király Múzeuma: 650 éve öntötte Conradus mester a visegrádi nagy
harangot

Belényesi Károly, MTA Régészeti Intézet: Bronzöntő műhely Buda várában Ringer István,

MNM Rákóczi Múzeuma: I. Rákóczi György ágyúöntő műhelye Dr. Lovász Emese, Herman Ottó Múzeum:
Harangöntő gödör feltárása Diósgyőrött

14.00 Büfébéd

15.00 **Előadások**

15.00 Dr. Kormos Gyula: Harangdíszítések nyomában

15.20 Dr. Patay Pál: Kisgejőci harangöntők

15.40 Dr. Aczél Eszter: A Löw Móric és Lajos nyomában

16.00 Kávészünet

16.20 **Előadások**

16.20 Dr. Gembiczky, Juraj: Történelmi harangok megvédése Szlovákiában

16.40 Dr. Benkő Elek: Középkori keresztelődencék Erdélyben

17.30 **Csengettyűsök előadása** és bográcsos vacsora az Öntödei Múzeum udvarán (Budapest, II.
ker. Bem J. u. 20.)

2007. június 8. péntek

8.30–17.00 Regisztráció: a KÖH-ben

9.00 **Előadások**

9.00 Szántai Lajos: Tisztelet a harangöntőknek!

9.20 Dr. Bencze Géza: A Walser-féle tűzoltószer gyár és harangöntöde története

9.40 Dr. Wernisch, Jörg: Az Ausztria területén fellelhető magyar mesterek harangjai

10.00 B. Horváth Csilla: Az utolsó pécsi harangöntő, Rudle Ignác

10.20 Kávészünet

11.00 **Előadások**

11.00 Dr. Kuhlmann, Wolfram: A harangtornyok kilengése, okok, megoldások, példák

11.20 Dr. Dulácska Endre: A Mátyás-templom és a harangok

11.40 Dr. Márton László: A harangtartó szerkezetek igénybevételéről

12.00 Kapui Gyula: Érdekesebb harangvillamosítási megoldások

12.20 Ebéd

14.00 **Előadások**

14.00 H. Barátosy Judit: Az esztergomi „Öreg templom” 1814-es Eberhard-harangja

14.20 Millisits Máté: A zempléni harangkutatás eredményei

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

- 14.40 *Bajkó Ferenc*: Kalocsa és Kecskemét harangjai a Magyar Harangok honlapon
- 15.00 Kávészünet
- 15.40 **Előadások**
- 15.40 *Hegedűs Attila*: A Budapesti Városvédő Egyesület harangokkal kapcsolatos érték-mentő tevékenysége
- 16.00 *Sánta Ibolya*: A harang és a harangszó az Erdélyi Gyülekezet életében
- 16.20 *Turok Margit*: Nemzeti harangkincs. Egy sikeres együttműködés eredményei
- 17.00 *L. Kiss Katalin*: Zárszó
- 17.30 Fogadás a KÖH udvarán
- 19.00 **Orgonakonzert a Mátyás-templomban** *Pál Diana és Trajtler Gábor* orgonaművészek előadásában, melyre a kedves családtagokat is **szeretettel várjuk**.

2007. június 9. szombat

Tanulmányút Nógrádban

Utazás autóbusszal

- 7.30 Indulás az Öntödei Múzeum épülete elől (Budapest, II., Bem József u. 20.)

Útvonal: *Tereske* ((r.kat. templom középkori freskói, Szt. László–legenda) — *Szügy* (földbe ásott harang, most az ev. templomtoronyban) — *Patvarc* (községi harangláb, 18. sz.-i harangok) *Nógrádszakál* (r. kat. templom 1523-as harangja, itt kezdte dr. Patay Pál a harangkutatót) — *Szécsény* (ebéd, majd a középkori sekrestye és a Kubinyi Ferenc Múzeum új kiállításának megtekintése) — *Hollókő*, a világörökség része (magyaros kóstoló).

- 19.00 körül Érkezés Budapestre

Információ

Öntödei Múzeum, 1-202 5011, ontode@omm.hu

Részv.díj: 12 Eft +8 Eft a tanulmányút (nyugdíjasoknak 8+8 Eft a tan.út)

Együtt fényesebbek – aranypénzek időszakos kiállítása Kassán

2007. május 18-án nyitják meg az Együtt fényesebbek című kiállítást a Kassai Múzeum trezortermében. A kiállításon 2007. szeptember 30-ig többek között az újfahértói gyűjtemény is látható. 2007. május 18. és szeptember 30. között tart nyitva Kassán (Szlovákia) az Együtt fényesebbek című vendégkiállítás, mely többek között az újfahértói aranypénzeket mutatja be. A kassai Kelet-Szlovákiai Múzeum trezortermében az 1400-as évek elejétől az 1600-as évek közepéig tartó időszak európai uralkodói és birodalmi aranypénzeit állítják ki, köztük a kétszázhatvanegyet darabból álló újfahértói gyűjteményt. Utóbbi az elmúlt évtizedek legjelentősebb magyarországi aranypénzgyűjteménye, melynek megmentéséért még öt évvel ezelőtt is küzdöttek. A gyűjteményben például olyan lengyel és svéd aranypénzek is szerepelnek, melyek az adott országok nemzeti múzeumaiból is hiányoznak.

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

A kiállítást a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával és Dr. Ulrich Attila, a nyíregyházi Jósa András Múzeum történésze gondozásában, a Múzeumi Világnap alkalmából rendezik meg.

(Forrás: KulturPont. További információk www.cassovia.sk/vsmuzeum)

Újra megnyitotta kapuit Gyöngyösön az Orczy-kastély és benne a Mátra Múzeum

A Mátra Múzeum közel ötven évvel ezelőtt kapott helyet az 1900-as évek közepétől folyamatosan fejlesztés alatt álló klasszicista stílusú Orczy-kastély épületében, Gyöngyösön. A kastélynak az elmúlt nyolcvan évben több "bérelője" is akadt, de 1984-ben az épületet a Heves Megyei Múzeumok Igazgatósága kapta meg, és ettől kezdve a Mátra múzeum fokozatosan alakította ki egyre szélesebb körű állandó kiállításait.

A kastély felújításának előkészületei már 2000-ben megkezdődtek, és az épületet, valamint a parkot ROP 1.1.3 pályázaton nyert közel 800 millió forintos támogatás segítségével 2005. március 23. és 2006. december 31. között helyreállították.

A Mátra Múzeum most több állandó tárlattal is várja a látogatókat, az épületben helytörténeti, vadászattörténeti, ásványtani, őslénytani, ősnövénytani és őszállattani kiállításokat láthatunk.

Forrás: KulturPont. Látogassa meg a megszépült intézmény honlapját: www.matramuzeum.hu

---

Népi építmények karbantartása, felújítása - internetes szaktanácsadás a Skanzenban

Öreg épülete van? Épülete vizesedik, repedések találhatók rajta, korszerűsíteni szeretné? Nem tudja, kihez forduljon, hogy az öreg szerkezetekhez illő műszaki megoldással kezeljék a problémát vagy nem talál mestert aki kemencét építene, nádtetőt javítana?

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Műtermének mérnökei évtizedes tapasztalataikat adják át a XIX. század végi, XX. század eleji szerkezetekről, legyen szó akár karbantartási tanácsokról, akár felújítási kérdésekről.

Keresse bátran dolgozóit az alábbi drótposta címen: muterem@szozm.hu. Kollégáink 3 munkanapon belül válaszolnak levelére. Amennyiben kérdése olyan jellegű, hogy csak helyszíni bejárás után tudunk kielégítő

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

választ adni, a Skanzen szakemberei – kérésére – a helyszínen is megvizsgálják épületét, problémáját. (Ez esetben a kiszállás költségeit a véleményt kérőnek kell fedeznie.)

További információk a Szentendrei Szabadtéri Múzeum honlapján olvashatóak a www.skanzen.hu címen!

Mecenzéfi szerárúk

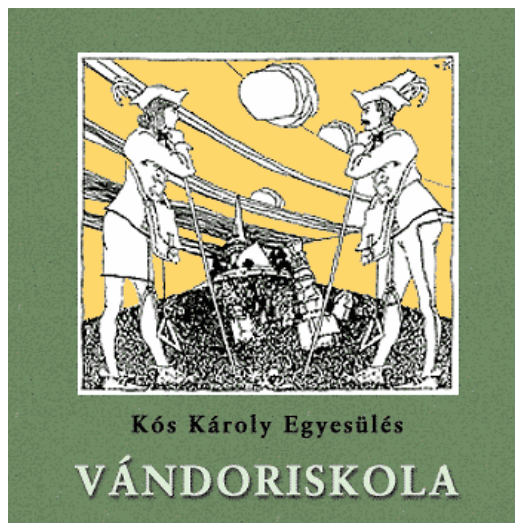
Az Országos Műszaki Múzeum kohászati Múzeuma tisztelettel meghívja Önt 2007. június 5-én, kedden 10.00óra a Miskolc-Felsőhárom, Palota u. 22. alatti épületébe a Mecenzéfi szerárúk c. időszak kiállítás megnyitójára.

Köszöntőt mond Kóczyáné Dr. Szentpéteri Erzsébet, az OMM főigazgatója, Ing. Eugen Labanič, a Szlovák Technikai Múzeum igazgatója és JUDr. Valéria Flachbartová, Mecenzéf (Medzev) város polgármestere.

AKTUÁLIS PÁLYÁZATOK

Vándoriskola – felvételi pályázat 2007

A Kós Károly Egyesülés kiírta 2007. évi felvételi lehetőségeit. A Vándoriskola olyan nem hivatalos, posztgraduális képzés, ahol a frissen diplomázott építészek mesterek mellett munkavégzés közben sajátíthatják el a szakma gyakorlati fortélyait.

Hat félév alatt elvileg hat építésziroda munkájába, működésébe van alkalma betekinteni a vándorépítészeknek, kicsit a középkori céhes legények inaséveihez hasonló módon. Emellett részt vesznek elméleti képzéseken, tervpályázatokon, kirándulásokon.

A képzést diplomázás zárja le, ahol is a végzett vándor egy általa tervezett és megépült, vagy épülőfélben lévő ház mutat be a mesterek testületének

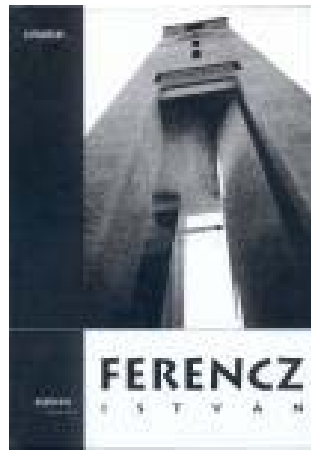
További információkra az Egyesülés honlapján lelhet az érdeklődő: www.vandoriskola.hu

Megjelentek a regionális turisztikai pályázatok

Április 23-án megjelentek a 2007. évi regionális turisztikai pályázatok. Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium a Turisztikai Célleírányzat keretének terhére a kilenc turisztikai régióban összesen 24 pályázatot hirdetett meg, 890 millió Ft-os keretösszeggel. A pályázatok keretében támogatható célokat az adott régiók prioritásai alapján határozták meg. A főbb támogatási célok a termékfejlesztés, marketingtevékenység, valamint az ez évi rendezvények megvalósítása. Április 27-től lehet benyújtani a pályázatokat, a beadási határidő: 2007. június 8. A pályázati dokumentáció részei (felhívás, útmutató, formanyomtatvány) letölthetők a www.mth.gov.hu, a www.itthon.hu, vagy a www.nordtur.hu és a www.miskolctour.hu honlapokról.

KÖNYVAJÁNLÓ

Vallomások – Architectura – Ferencz István

A Kijárat Kiadó gondozásában megjelent a Vallomások – Architectura sorozat következő kötete, ezúttal a miskolci kötődésű, budapesti építész, Ferencz István életét, munkáit bemutatva.

„Ferencz István fiatalon legjobban evezni szeretett, és bár tervei ellenére sosem lett olimpiai bajnok, előbb kitanulta a hajóépítő mesterséget, később az Iparművészeti Főiskola építész karán szerzett diplomát. A Miskolci Építész Műhelyben Plesz Antal keze alatt formálódott a tudása. Ő tervezte például az avasi lakótelep középpontjában emelt jezsuita oktatási épületegyüttest, valamint a Magyar Képzőművészeti Egyetem tihanyi művésztelepét, és az ő elképzelései alapján alakítottak zenei központtá egy régi miskolci malomépületet. Ferencz István vallja, minden feladatban ott rejlik a megfejtendő titok, és minden kérdésre csak egy válasz van. Az építész a feleletet csak akkor tudja pontosan megadni, ha szereti a hazáját.”

(Forrás: www.epiteszforum.hu)

IMPRESSZUM

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél. A Herman Ottó Tudományos Egyesület és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Irodájának értesítője. Megjelenik havonta, csak digitális formában.

Észak-magyarországi kulturális és műemléki hírlevél

2007. március

Szerkesztők: Hajdú Ildikó (hil.di@freemail.hu) és Paszternák István (istvan.paszternak@koh.hu) Postacímünk 3530 Miskolc, Rákóczi utca 11. Tel./fax: +36 46 508-927 (KÖH). A szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet a Hírlevélben megjelenített valamennyi véleménnyel, nézettel. A Hírlevél változatlan formában szabadon sokszorosítható, továbbküldhető. Képeink, szövegeink felhasználása a forrás megjelölésével lehetséges. (Forrás nélkül megjelent képeink az Internetről származnak.) Hírlevelünk korábbi számai letölthetők a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal honlapjáról a http://www.koh.hu/index.php?_mp=nyitolap&_amp=MSKHIRL címen. A Hírlevél ingyenes, megrendelni, vagy a megrendelést lemondani egy, a szerkesztőknek küldött e-maillal lehet. A megrendelők e-mail címeit a Szerkesztőség semmilyen formában nem használja fel és nem adja tovább. Híreink részben a Kultur Pont aktuális hírleveléből származnak. Látogassa meg partnerünk honlapját a www.kulturpont.hu címen!